

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/155/2025
Identifikačné číslo spisu:	8422201177
Dátum vydania rozhodnutia:	23.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8422201177.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. P., narodeného R., O., prechodne bytom O., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Vájlíková, s. r. o., Komárno, Ul. biskupa Királya 6, IČO: 47 251 395, proti žalovanému Y. P., narodenému R., S., t. č. M., zastúpenému advokátkou Mgr. Luciou Lorenčíkovou, Poprad, Murgašova 86/1, o splnenie povinnosti, v súčasnosti vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. KK-8C/82/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. septembra 2024 sp. zn. 17Co/73/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok - v súčasnosti Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. apríla 2023 č. k. KK-8C/82/2022-109, výrokom I. žalobu zamietol; výrokom II. žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému uzavrieť kúpnu zmluvu v znení uvedenom v žalobnom petíte. Svoj nárok odvodzoval od zmluvy o budúcej kúpnej zmluve uzavretej medzi účastníkmi dňa 15. októbra 2021, predmetom ktorej mal byť rodinný dom súp. č. XXX postavený na pozemku registra „C“ parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 575 m2, pozemok registra „C“ parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 575 m2 a pozemok registra „C“ parc. č. XXX - záhrada o výmere 157 m2, zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. S.. Na preukázanie svojich tvrdení predložil zmluvu o budúcej kúpnej zmluve z 15. októbra 2021, výzvu žalovanému z 26. apríla 2022 na uzavretie riadnej kúpnej zmluvy a výpis z listu vlastníctva.

1.2. Zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, konkrétne z čl. I. bod 4, vyplývalo, že budúci predávajúci a budúci kupujúci sa zaviazali uzavrieť písomnú kúpnu zmluvu v znení podľa čl. II. tejto zmluvy do 10 dní od doručenia písomnej výzvy budúceho kupujúceho budúcemu predávajúcemu. Žalobca listom z 26. apríla 2022 vyzval žalovaného na uzavretie riadnej kúpnej zmluvy, pričom žalovaný výzvu prevzal dňa 4.

mája 2022, avšak na ňu nijakým spôsobom nereagoval.

1.3. Žalovaný v procesnej obrane namietal absolútnu neplatnosť zmluvy o budúcej kúpnej zmluve s poukazom na § 50a ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), keďže podľa jeho názoru v zmluve absentuje určenie doby, odkedy a dokedy je žalobca oprávnený zaslať výzvu na uzavretie budúcej zmluvy, a preto ide o absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ. Zároveň namietal neplatnosť právneho úkonu aj podľa § 37 ods. 1 OZ z dôvodu, že zmluvu neuzatvoril slobodne a vážne, keďže k jej podpisu mal pristúpiť pod nátlakom žalobcu, ktorý sa mal správať agresívne voči jeho matke a vyhrážať sa jej. Tvrdil, že mal za to, že ide iba o dohodu o užívaní nehnuteľnosti, rovnopis zmluvy mu nebol odovzdaný a nemal možnosť sa s jej obsahom riadne oboznámiť.

1.4. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že medzi účastníkmi bola dňa 15. októbra 2021 uzavretá zmluva o budúcej kúpnej zmluve, pričom spornou otázkou zostala jej platnosť. Konštatoval, že žalobca nepoprel skutkové tvrdenia žalovaného, že zmluvu neuzatvoril slobodne a vážne. Akcentoval, že nedostatok písomnej formy, práve tak, ako nedostatok určenia doby, dokedy má byť budúca (hlavná) zmluva uzavretá, má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o uzavretí zmluvy. Dospel k záveru, že v zmluve o budúcej kúpnej zmluve absentuje vymedzenie časového momentu, do ktorého má byť hlavná zmluva uzavretá, čo má za následok absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu podľa § 39 OZ. Uzavretá zmluva je tak nespôsobilá viesť k vzniku vzájomných subjektívnych práv a právnych povinností jej účastníkov.

1.5. Keďže zmluvu o budúcej kúpnej zmluve vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon, nespôsobilý založiť vzájomné subjektívne práva a povinnosti účastníkov, žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.6. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. septembra 2024 č. k. 17Co/73/2023-200, výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; výrokom II. priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

2.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, konštatujúc vecnú správnosť jeho rozhodujúcich dôvodov.

2.2. V nadväznosti na odvoláciu argumentáciu uviedol, že z obsahu spisu nevyplýva taký procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý by žalobcovi znemožnil realizáciu jeho procesných práv v intenzite zakladajúcej nespravodlivosť konania ako celku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, vrátane výroku o trovách konania, považoval za riadne a preskúmateľne odôvodnené.

2.3. Odvolací súd, v súvislosti s námietkou zaujatosti konajúceho sudcu, poukázal na to, že žalobca vyvodzoval zaujatosť výlučne z procesného postupu sudcu, konkrétne z nevyhovenia žiadosti o odročenie pojednávania a z nepostupovania podľa § 138 CSP. Keďže išlo o výhrady smerujúce proti procesným úkonom a rozhodovacej činnosti sudcu, nejde o zákonný dôvod jeho vylúčenia podľa § 49 CSP. V zmysle § 53 ods. 3 CSP preto na takúto námietku nebolo možné prihliadať.

2.4. Vo vzťahu k namietanému neodročeniu pojednávania pri zmene právneho zástupcu odvolací súd uviedol, že dôležitý dôvod na odročenie musí byť hodnoverne preukázaný. Samotná zmena právneho zástupcu krátko pred pojednávaním bez existencie objektívnej prekážky účasti takýmto dôvodom nie je, najmä ak je možné zabezpečiť substitučné zastúpenie. Žalobca mal dostatočný časový priestor na zmenu právneho zástupcu a jeho nový zástupca nepreukázal relevantnú prekážku účasti. Postup súdu prvej inštancie odvolací súd vyhodnotil ako zákonný a neobštrukčný, pričom zdôraznil, že riziko zmeny právneho zástupcu v priebehu konania nesie samotná strana sporu. Súčasne odvolací súd konštatoval, že nepostupovanie súdu podľa § 138 CSP, ani prípadné nevyužitie tohto postupu nepredstavuje procesnú vadu, ktorá by mala za následok nezákonnosť alebo nespravodlivosť rozhodnutia, keďže zákon s jeho neuplatnením nespája žiadny priamy procesný následok.

2.5. Ďalej dôvodil, že v namietanej otázke platnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve z hľadiska

dojednaní doby jej uzavretia podľa § 50a OZ sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že hoci zmluva obsahovala 10-dňovú lehotu na uzavretie kúpnej zmluvy po doručení výzvy kupujúceho, absentovalo objektívne určiteľné časové vymedzenie, dokedy je kupujúci oprávnený takúto výzvu urobiť. Počiatok plynutia lehoty bol ponechaný výlučne na vôli žalobcu bez akéhokoľvek časového ohraničenia, čo znemožňuje objektívne určiť konečný moment splnenia záväzku. Takéto dojednanie nevyhovuje zákonným požiadavkám na obsah zmluvy o budúcej zmluve, a preto spôsobuje jej neplatnosť pre rozpor so zákonom.

2.6. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň poukázal, že sa nestotožnil so záverom prvoinštančného súdu o neplatnosti zmluvy z dôvodu nedostatku slobody a vážnosti vôle podľa § 37 OZ, keďže tvrdenia o nátlaku neboli preukázané. Toto čiastkové nesprávne právne konštatovanie však nemalo vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia, pretože neplatnosť zmluvy vyplýva už z absencie riadneho dojednaní doby jej uzavretia. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

2.7. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. K namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá podľa jeho názoru doposiaľ nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a to otázky „Je možné, s ohľadom na zmluvnú autonómiu strán a požiadavku na určitú a zrozumiteľnú dohodu o lehote podľa § 50a Občianskeho zákonníka, považovať za platné také ustanovenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, v ktorom je začiatok plynutia lehoty na uzavretie kúpnej zmluvy podmienený dorúčením písomnej výzvy jedným z účastníkov zmluvy druhej strane, pričom tento účastník má možnosť výzvu zaslať kedykoľvek podľa vlastného uváženia? Inými slovami, je možné, aby lehota na plnenie záväzku uzavrieť budúcu zmluvu závisela výlučne od jednostranného prejavu vôle jedného z účastníkov zmluvy, bez ďalšieho časového obmedzenia na odoslanie výzvy?“

3.2. Odkazujúc najmä na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 243/2007, dovolateľ tvrdil, že právny názor odvolacieho súdu prezentovaný v bode 17. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je nesprávny, prísne formalistický a nerešpektuje zmluvnú autonómiu strán.

3.3. Podľa žalobcu podstatnou obsahovou náležitosťou zmluvy o budúcej zmluve podľa § 50a ods. 1 OZ je dojednanie o lehote, do ktorej bude budúca zmluva uzavretá. Tento časový rámec môže byť určený buď priamo, teda konkrétnym termínom, alebo nepriamo, pričom môže byť viazaný na určité okolnosti, ktoré nastanú v budúcnosti. Príkladom môže byť situácia, keď sa zmluvné strany dohodnú, že kúpnu zmluvu týkajúcu sa predmetu nájmu uzavruť až po skončení nájomného vzťahu.

3.4. Ďalej tvrdil, že v právnej teórii je nepochybné, že dojednanie lehoty na uzavretie budúcej zmluvy môže byť podmienené splnením určitej podmienky, a to buď odkladacej alebo rozvázovacej, v zmysle ustanovenia § 36 OZ. Podmienka v právnom úkone predstavuje vedľajšie ustanovenie, ktorým sa právne následky úkonu ako vznik, zmena alebo zánik práva, či povinnosti robia závislými na skutočnosti, o ktorej účastníci právneho vzťahu nevedia, či nastane. Pojemným znakom podmienky je jej neistá povaha, keďže udalosť, na ktorú sa podmienka vzťahuje, sa môže vyskytnúť v budúcnosti, pričom účastníci právneho vzťahu nevedia, kedy a či vôbec nastane, napríklad narodí sa dieťa alebo niekto zomrie. Tieto okolnosti spadajú pod odkladaciu alebo rozvázovaciu podmienku podľa § 36 ods. 2 OZ, kedy právne následky závisia od naplnenia podmienky. Okrem týchto podmienok právna teória pozná aj tzv. potestatívne podmienky, ktorých splnenie závisí priamo od prejavu vôle účastníka právneho vzťahu.

3.5. V prípade žalobcu môže byť doba uzavretia budúcej zmluvy dohodnutá takým spôsobom, že začiatok plynutia lehoty bude viazaný na splnenie odkladacej podmienky, ktorá závisí od jednostranného prejavu vôle jedného z účastníkov zmluvy, konkrétne žalobcu. Týmto spôsobom možno legitímne dohodnúť podmienky plynutia lehoty na uzavretie budúcej zmluvy. Pokiaľ odvolací súd vytýka, že nie je možné určiť, kedy a za akých podmienok žalobca ako budúci kupujúci musí požiadať žalovaného ako predávajúceho o uzavretie kúpnej zmluvy, dovolateľ uviedol, že podľa vôle zmluvných strán tento okamih nie je pevne stanovený a závisí výlučne od iniciatívy budúceho kupujúceho. Ak si však toto právo uplatní, účinky výzvy nastanú okamihom jej doručenia do dispozičnej sféry predávajúceho,

pričom sa nevyžaduje jeho vedomosť o obsahu výzvy.

3.6. Dovolateľ tiež zdôraznil, že v judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/68/2023, už bola čiastočne riešená problematika spôsobu určovania lehoty na uzatvorenie budúcej zmluvy, vrátane použitia doložky času, ktorá je priesečníkom podmienky a určitého termínu. Najvyšší súd sa vyjadril, že lehota na uzavretie budúcej zmluvy môže byť začatá kedykoľvek s účinnosťou zmluvy, pričom stanovenie doby, ako to naznačuje rozhodnutie v konkrétnom prípade s vyjadrením „počas života povinného a 10 kalendárnych rokov nasledujúcich po jeho smrti“, je dostatočne určité a platné. Dovolací súd tak potvrdil, že zmluvné strany môžu platne dohodnúť aj lehotu, ktorá začne plynúť od určitého časového momentu, akým je napríklad smrť povinného.

3.7. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu poukázal, že námietky žalobcu nesmerujú k nesprávnemu právnomu posúdeniu súdov nižších inštancií a naformulovaná právna otázka nie je ani sporná, ani nová. Zmluva o budúcej kúpnej zmluve je absolútne neplatná pre absenciu určenej lehoty podľa § 50a OZ, pričom neurčitá lehota znemožňuje objektívne určiť splnenie záväzku. Nedostatok podstatnej náležitosti nemožno odstrániť výkladom ani uplatnením zásady preferencie platnosti. Argument dovolateľa je paradoxný, keďže sa domáha neplatnosti prvej kúpnej zmluvy a súčasne platnosti druhej zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ktorá s ňou logicky súvisí, a preto sú skutkové a právne základy jeho dovolania neodôvodnené, čo vedie k jeho neprípustnosti.

4.1. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP. Eventuálne v prípade, ak by aj konštatoval jeho prípustnosť, aby dovolanie podľa § 448 CSP zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP, ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 5Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013). Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade dovolateľ v dovolaní výslovne označil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (*questio iuris*). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (*questio facti*), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym, či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

14. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, o d ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

15. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. b) CSP je rozhodujúce, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, avšak táto otázka doteraz v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil dovolací súd, b) tvrdiť (a prípadne i doložiť), že takáto otázka doteraz nebola riešená dovolacím súdom, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Z logického hľadiska sa vylučuje, aby pre identickú právnu otázku sa mohli uplatniť oba dovolacie dôvody (§ 421 ods. 1 písm. a) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP).

16. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

17. Riešenie skutkovej otázky (*quaestio facti*) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (*quaestio iuris*) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

18. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili okresný a odvolací súd. Preto dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnú otázku nastolí.

19. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľom.

20. Pokiaľ dovolateľ v rámci dovolania nastolí právnú otázku v zmysle bodu 3.1. tohto rozhodnutia a zjednodušene v závere takto formuloval „či je možné, aby lehota na plnenie záväzku uzavrieť budúcu zmluvu závisela výlučne od jednostranného prejavu vôle jedného z účastníkov zmluvy, bez ďalšieho časového obmedzenia na odoslanie výzvy?“ (posledná veta formulovanej otázky v bode 3.1. tohto rozhodnutia), podľa dovolacieho súdu táto právna otázka nebola vymedzená spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

20.1. Dovolateľ vychádzal z toho, že zmluvná autonómia strán umožňuje dojednať aj taký spôsob určenia času plnenia, pri ktorom je začiatok plynutia lehoty na uzavretie budúcej zmluvy viazaný na jednostranný právny úkon jednej zo zmluvných strán. Z uvedeného následne vyvodzuje záver, že ak po uskutočnení takejto výzvy začne plynúť presne určená desaťdňová lehota na uzavretie zmluvy, predmetné dojednanie spĺňa požiadavku určitosti podľa § 50a ods. 1 Občianskeho zákonníka.

21. Odvolací súd dospel k záveru, že správne a zásadné pre neplatnosť zmluvy o budúcej zmluve bolo súdom prvej inštancie právne posúdenie otázky náležitosti zmluvy o budúcej zmluve týkajúcej sa doby uzavretia zmluvy konštatujúc, že pokiaľ v zmluve nie je dohodnuté vymedzenie časového momentu, do ktorého má byť hlavná zmluva uzavretá, zmluva o budúcej zmluve je podľa § 39 neplatná (bod 17. rozsudku odvolacieho súdu). Z uvedeného je zjavné, že právna otázka, ktorú odvolací súd (aj súd prvej inštancie) riešil a na jej vyriešení založil svoje potvrdzujúce rozhodnutie napadnuté dovolaním o neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve bola právna otázka náležitosti zmluvy o budúcej zmluve týkajúcej sa doby uzavretia zmluvy v zmysle § 50a ods. 1 OZ. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie túto otázku vyriešil, že dojednanie doby uzavretia zmluvy ako podstatnej náležitosti zmluvy nie je platné a neplatná je aj celá zmluva podľa § 50a OZ. Pre riešenie tejto otázky odvolacím súdom bolo rozhodujúce východisko, že zo zmluvy o budúcej zmluve je možné objektivizovať najneskorší moment, dokiaľ k uzavretiu kúpnej zmluvy musí dôjsť, ktorý moment končí v desiaty deň po doručení výzvy zo strany žalobcu (kupujúceho), že chce kúpnú zmluvu uzavrieť. Ale nie je možné objektivizovať, ani výkladom zistiť, kedy najneskôr alebo za akých okolností, ktoré nastanú, žalobca (kupec) musí požiadať žalovaného ako predávajúceho o uzavretie kúpnej zmluvy. Počiatok plynutia 10-dňovej lehoty na splnenie záväzku je daný na vóli kupujúceho bez toho, aby žalovaný mal istotu, kedy najneskôr tento moment nastane a dokiaľ je povinný byť pripravený na uzavretie kúpnej zmluvy. Nie je možné následne ani objektívne posúdiť plynutie lehoty podľa § 50a ods. 2 OZ alebo podľa § 583 OZ, pokiaľ nie je

objektívne zistiteľné, dokedy má žalobca ako kupujúci výzvou na uzavretie kúpnej zmluvy spustiť plynutie dohodnutej lehoty 10 dní na uzavretie zmluvy.

22. Dovolateľ sa svojou nastolenou právnou otázkou (bod 20. a 3.1. tohto rozhodnutia) ale pýta, či je možné všeobecne viazať začiatok plynutia lehoty na uzavretie budúcej zmluvy na jednostranný prejav vôle jednej zo zmluvných strán bez časového obmedzenia na uskutočnenie takéhoto prejavu, čo nie je právna otázka (viď bod 20. tohto rozhodnutia), od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ nastolenou otázkou všeobecne vyjadril sporné zmluvné ustanovenie zmluvy o budúcej zmluve a pýta sa na názor dovolacieho súdu, pretože nesúhlasí so skutkovým záverom súdov nižších inštancií, ku ktorému dospeli pri posúdení tohto sporného zmluvného ustanovenia zmluvy a ne/splnenia zákonnej požiadavky dojednania o podstatnej náležitosti zmluvy o budúcej zmluve týkajúcej sa doby uzavretia zmluvy v zmysle § 50a ods. 1 OZ. Argumentácia dovolateľa vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa Civilného sporového poriadku vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní absentuje. Dovolateľ právnú otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP nevymedzil zákonným spôsobom, teda dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

23. V tomto smere dovolací súd poukazuje aj na závery právnej teórie k právnej úprave obsiahnutej v § 50a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých pojem „doba“ použitý zákonodarcom predstavuje časový úsek (lehotu), v rámci ktorého má dôjsť k splneniu záväzku uzavrieť budúcu zmluvu; ide teda o časové vymedzenie záväznosti zmluvných strán, ktoré musí byť objektívne určiteľné a zrozumiteľné. Z toho vyplýva, že požiadavka určitosti doby podľa § 50a ods. 1 Občianskeho zákonníka predpokladá existenciu objektívne určiteľného časového rámca, ktorý vymedzuje trvanie záväzku uzavrieť budúcu zmluvu. Tento rámec môže byť určený priamo, napríklad kalendárnym údajom, alebo nepriamo prostredníctvom právnej skutočnosti, ktorej nastanie je isté alebo objektívne determinovateľné. Požiadavke určitosti však nezodpovedajú také dojednania, pri ktorých je začiatok plynutia lehoty ponechaný výlučne na jednostrannú a časovo neobmedzenú dispozíciu jednej zo zmluvných strán, pretože v takom prípade absentuje objektívne vymedzenie trvania záväzku. Tento výklad vyplýva z účelu § 50a Občianskeho zákonníka, ktorého ratio spočíva v zabezpečení predvídateľnosti rozsahu budúcej zmluvnej viazanosti a vylúčení právnej neurčitosti pri predzmluvných záväzkoch; inštitút zmluvy o budúcej zmluve nepredstavuje časovo neobmedzenú obligáciu, ale dočasne limitovaný záväzkový vzťah, ktorého trvanie musí byť ex ante určiteľné (bližšie pozri Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - § 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 479 - 486).

24. Tieto interpretačné východiská korešpondujú aj s judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 243/2007), ktorá akcentuje potrebu ústavne konformného výkladu súkromnoprávných vzťahov založeného na materiálnom posúdení obsahu právnych úkonov a rešpektovaní zmluvnej autonómie strán, avšak výlučne v medziach zákonom stanovených kogentných požiadaviek. Judikatúra najvyššieho súdu stabilne vychádza z toho, že požiadavka určitosti podľa § 50a OZ nevyžaduje presnú kalendárnu fixáciu, avšak predpokladá existenciu objektívne určiteľného kritéria umožňujúceho určenie času plnenia bez závislosti od výlučnej dispozície jednej zo zmluvných strán (R 29/1983), pričom rovnaký interpretačný rámec pripúšťa viazanie na právnu skutočnosť ako objektívne determinovateľný moment. Z týchto záverov zároveň vychádza aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/68/2023 (na ktoré dovolateľ odkazoval) akcentujúc potrebu existencie objektívne určiteľného časového rámca nezávislého od autonómnej dispozície strán, hoci vychádzalo z odlišného skutkového a právneho stavu.

24.1. Z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/68/2023 vyplýva, že rozhodujúcim kritériom posúdenia súladu dojednania s § 50a ods. 1 Občianskeho zákonníka je existencia objektívne

určiteľného časového rámca, ktorý nie je podmienený jednostrannou a časovo neobmedzenou dispozíciou oprávneného subjektu. V prejednávanej veci však takto vymedzený časový rámec absentuje, keďže možnosť realizovať výzvu na uzavretie budúcej zmluvy bola ponechaná výlučne na vôľu žalobcu bez akéhokoľvek časového obmedzenia alebo iného objektívne určiteľného kritéria. Samotná výzva predstavuje iba právnu skutočnosť, ktorá aktivuje plynutie desaťdňovej lehoty na uzavretie kúpnej zmluvy, nemožno ju však považovať za časové vymedzenie obdobia, počas ktorého boli účastníci viazaní záväzkom uzavrieť budúcu zmluvu. Takto koncipované zmluvné dojednanie preto neumožňuje objektívne určiť časové ohraničenie záväzku, v dôsledku čoho nespĺňa požiadavku určitosti doby a podstatnej náležitosti zmluvy podľa § 50a Občianskeho zákonníka.

25. Skutočnosť, že dovolateľ nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu o neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve pre nesplnenie tejto požiadavky, sama osebe nemôže založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkových zistení, podľa ktorých zmluvné dojednanie neobsahovalo objektívne určiteľné vymedzenie začiatku plynutia lehoty, pretože jeho aktivácia bola viazaná výlučne na jednostranný prejav vôle žalobcu v podobe doručenia výzvy, bez akéhokoľvek časového obmedzenia alebo iného objektívne určiteľného kritéria.

26. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu namietajúce nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu, že dovolacie dôvody dovolateľ nevymedzil zákonným spôsobom v zmysle § 431 až § 435 CSP. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie odmietol.

27. Pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania dovolací súd aplikoval § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a podľa princípu úspechu v dovolacom konaní nárok na náhradu trov dovolacieho konania priznal v dovolacom konaní plne úspešnému žalovanému.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.